

GEZIEN

Het betrekkelijke recht

Openingsfilm Movies That Matter volgt advocate Paz y Paz in haar strijd tegen Guatemalaanse dictator. Zelfs de magistratuur staat er machteloos.

Hoera, de dictator is weg, eindelijk gerechtigheid! Maar hoe moeilijk de weg naar een vredige samenleving is, illustreert *Burden of Peace*, de openingsfilm van het Movies That Matter Festival. In Guatemala staat officier van justitie Claudia Paz y Paz in 2010 voor een haast onmogelijke taak. Er liggen ruim tweeduizend strafdossiers voor haar klaar, waarvan er precies nul zijn opgelost. Paz y Paz maakt schoon schip, zonder onderscheid: de ene zaak na de andere brengt ze voor de rechter, om korte metten te maken met corruptie, drugsbendes en straffeloosheid van politici.

Guatemala is een getraumatiseerd land: in de jaren zeventig en tachtig van de vorige eeuw is er flink huisgehouden door dictator Efraín Ríos Montt, die een bloedbad aanrichtte onder voornamelijk de Maya-bevolking. In totaal werden ruim tweehonderdduizend gewone burgers op gruwelijke, barbaarse wijze afgeslacht door militietroepen.

De film volgt Paz y Paz drie jaar lang tijdens haar kruistocht tegen het oude systeem, dat nog schrikbarend veel invloed heeft. Haar tegenstanders voeren campagne: 'Het kleine dikkerdje' Paz y Paz, een voormalig mensenrechtenactiviste, heeft volgens hen een ontegenzeggelijk marxistische politieke agenda.

Maar Paz y Paz houdt stug vol, en weet zelfs het oudstaatshoofd veroordeeld te krijgen voor genocide – een unicum. Terwijl de buitenwereld haar nomineert voor de Nobelprijs voor de vrede, wordt Paz y Paz in eigen land voortijdig uit haar ambt gezet en worden behaalde successen teruggedraaid.

Hoe betrekkelijk het functioneren van de rechtsstaat is, wordt in deze film angstwekkend duidelijk: zelfs de magistratuur staat machteloos tegenover politieke en economische belangen.

Olga van Ditzhuijzen

Filmfestival Movies That Matter heeft plaats van 20 tot 28 maart in Filmhuis Den Haag en Theater aan het Spui in Den Haag. De eerste twee lezers die de redactie mailen (redactie@advocatenorde.nl) met in de onderwerpregel de tekst 'movies that matter', krijgen ieder twee vrijkaarten voor het filmfestival.

Onhoudbare uitzondering

Is een opsporingsambtenaar een betere getuige dan een gewone burger? In *De waarde van de ambtsedige waarheid* (Celsus, 2014) concludeert Meike Lubbers van niet.

Unus testis, nullus testis, leert iedere rechtenstudent. Maar dit uitgangspunt gaat niet op wanneer de getuige een opsporingsambtenaar is. Het ten laste gelegde kan dan bewezen worden met het ambtsedige procesverbaal, zo is bepaald in art. 344 lid 2 van het Wetboek van Strafvordering. Meike Lubbers zoekt uit persoonlijke fascinatie in *De waarde van de ambtsedige waarheid* in hoeverre deze bepaling nog houdbaar is.

Lubbers bespreekt eerst bewijsminimumregels en gaat daarna in op de stadia van herinneren en risico's van getuigenverklaringen. Het boek werkt toe naar een conclusie die in voorgaande hoofdstukken al voelbaar is: wat Lubbers betreft moet art. 344 lid 2 Sv geschrapt worden.

Nathalie Gloudemans-Voogd

Zwarte balken

Mohamedou Ould Slahi schrijft dagboek in Guantánamo (Boekeryj, 2015).

Dertien jaar zit hij nu vast zonder van misdaad beschuldigd te zijn, vernederingen zijn zijn deel. 'We gaan dit elke dag met je doen, dag in dag uit, tot je gaat praten en je misdaden toegeeft.' De naam van de bewaker die dat tegen Mohamedou Ould Slahi zei, is onleesbaar gemaakt in *Guantánamo Dagboek*. De Amerikaanse autoriteiten plaatsten 2500 zwarte balken door het boek heen op plaatsen waar namen of andere beschrijvingen stonden. Ondanks deze censuur krijgt de lezer nog steeds een gedetailleerd beeld van de tijd die Slahi in gevangenschap doormaakt. Hoewel verificatie niet mogelijk is, roept dit eerste gepubliceerde dagboek vanuit deze uitzichtloze gevangenis confronterende vragen op.

Sabine Droogleever Fortuyn